

СРПСКА НЕЗАВИСНОСТ

ЦЕНЕ ЗА СРЕДЊИ:
на годину 24 дни., на по године 12 дни., на четврт год. 6 дни.
за остале земље на балканском комплету.
на годину 30 франака, на по године 15 ф. на четврт год. 8 ф.
за АУСТРО-УГАРСКУ:
на годину 15 фор. у БАНК., на по год. 8 ф. на четврт год. 4 ф.
за све остале државе:
на годину 36 фран., на по године 18 ф., на четврт год. 10 ф.

ИЗЛАЗИ У БЕОГРАДУ

УТОРИКОМ, ЧЕТВРТКОМ, СУБОТОМ и ПЕДЕЉОМ
НА ЦЕЛОМ ТАБАНИУ

УРЕДНИЧТВО је и АДМИНИСТРАЦИЈА у кући г. Тоне Андријевића
БЕЛЖИЦЕВ ВЕНАЦ.

ЗА ОГЛАСЕ РАЧУНА СЕ:

први пут 12 дни. пара од реда, а после скаки пут 6 ш.
за припослало 50 паре дис. од реда.

Рукописи шалу се уредништву, а претплате адмињистрацији
„СРПСКЕ НЕЗАВИСНОСТИ“.

Рукописи не враћају се. Неплатљена писма не примају се.

Напомена у своје време.

Закон о грбу дође нам готово из ненада, јер нам не беше познато, да о њему штогод размишљаху људи, који би за то могли бити позвани. А грб државни није ствар власти, већ права.

Но добро је, што нам чл. 3 закона о грбу казује, да се још не зна потанко какав је, него ће га тек утврдити „министарски савет“. С тога похитасмо да изнесемо неке примедбе и напомене, које на сваки начин могу добро доћи онима, који ће „решавати.“

Пре свега у чл. 1 не каже се, каква ће бити крила у орла (што се на сваки начин мора казати, јер је то у хералдици врло важно). Истог дана, кад је тај закон потписан, ми видимо некакав грб већ нацртан на завесу позоришном, па, мислећи, да ће она несмислица моћи неког и неког завести странпутницом, наговештавамо, да у српског орла нису крила оборена (да не рекнемо поломљена), као што то има у једној научи, где се такав орао зове „падајући“, него су крила раширене. На прилику за Немањићки пише *alis expansis*, па и за Црнојевића *cum alis expansis*, па и за Кастријотића опет *cum alis expansis*.

Шта пак значи то *expansis* загледајте у Лазаров грб у трећој књизи Рајића, па погледајте и у повељу Лазарову, датој манастиру Горњаку.

У истом члану закона пише, да је „орао на првеном штиту“. Мени се чини, да старија практика не стоји свуда у сугласни са новијом теоријом хералдике, и да није у сваком случају и за свакога обавезно оно правило које у хералдици новијој поставише неки европски писци, а то је, да „метал не долази на метал, него на боју, а боја на метал.“

Да ово ново правило не мора важити за старије прилике, ми имамо два позната нам случаја из наше историје. Један је тај, што знамо, да је Кастријотићев грб био *aquila in campo aigueo*. Но рећи ће ко: „ал је та *aquila* била црна“. Ми на то одговарамо, да ово црно не значи боју у хералдичком смислу, него животињу — тицу, која има перје, које није прста боја, кад вам беше орао боју не значи, или, које није метал, кад вам црни орао метал не значи. Други је пример у грбу Лазаровом, где је Немањићки орао, беше на златном пољу, као што видимо у Рајића.

Мени се чини, да ће у томе бити разлика између владајачког српског

орла (царског) и између орла његових великаша, јер, узгряду буди рећено, по византинском обичају и правилу бејаше и код Срба (Душанових и Урошевих, па можда и Лазарових) обичај, да они великаши, који имају титулу деспота, имали су право на двоглавог белог орла, но на првом пољу, место на златном. (Ову титулу деспота имали су обично сродници цареви, па ваљда отуда).

Према овоме мени се чини, да би према историји правилишће било, да је и вов српски орао на златном пољу, ма да то не би по полихромији тако лепо изгледало, као бело и првено, и ма да то не би одговарало с хватију хералдике моде не. — Пами и не правимо нешто из нова, те да се на та правила обзиром, него повраћамо само своје старо.

Даље се у закону каже, да врх обе главе орла стоји круна, дакле једна, а тако видесмо и на пртежу у позоришту. Међу тим за Немањићки грб пише: — *aquila bicincta pitem, ad singula capita cōgona tam*, што се и на стариим пртежима грба Црнојевићевог и Кастријотићевог и осталих види, па и на грбу уписаном на повељу горњачкој.

Према овомеданашњи српски орао,

ни по крилима не би био стари српски орао, него неки други, — произвољни.

Даље се у закону каже „и спод сваке канце по један кринов цвет“.

И ово не знамо зашто. За Немањићког орла пише: — *duobus sub alis liliis descriptis*, дакле испод крила, не испод канце, а и на пртежима старија стоји и поред ноге (са поља) испод крила. Тако је на Лазаровом код Рајића, па тако и на оном у повељи Горњачкој.

Што се тиче додатка: „на прсима му је грб (треба додати реч *досадави*) Књажевине Србије“ то се може да прими, у толико пре, што су и ранији грбови имали додатка (по свој прилици старих по родничких). Тако Лазаров грб у Рајића има на прсима орловима месец и звезду (штит је у облику срца) као на старом Босанском (*lunula et stella*), па и на грбу дипломе Горњачке с том разликом, што на прсима орловима стоји само звезда (шестоперна и слободна), а месец (млад месец с роговима на више) служи орлу за постоље, те он на њему својим канцима стоји. — И Балшићи имали су звезду.

Додатак дакле овај народ српски може без утезања да усвоји и приими; но ја бих мислио да штит не буде четвртаст, него округло (стари

словенски), као лепши и симетричнији за то место где је.

Односно „огњића“ на том грбу, и у закону овом наведена су под на водним знацима, ваљда што се хтело поред осталог да каже и то, да са тим писмо па чисто. И нисмо.

У одредби његојовој пише „огњића“ (што се негде каже кресиво, а не знам да ли идже о цило), а она се и раније спомињу — *cum quatuo i g n i a i s* — у грбу Србије и Мрњавчића; али ово нити је лако доказати, нити порећи. Она прибелешка у Србадији дане (свеска 9 стр. 425), која вели, да су то „листови крипа“, сувише је на памет изречена, јер ми нисмо вични, да такво што без доказа поверијемо. У „јеки од гусала“ (не у „сну Краљића Марка“ као што господин Ђ. П. наговести) споменута четири писмена С. треба узети као појезију извесне тенденције, не као хералдiku (на јој данке не треба ни замерати онако са катедре —). Мени се чини, да ћемо бити најближе истини, ако узмемо да су то четири млада месеца, јер месец (са звездом) има врло честу употребу у грбовима српским. И онда оне четири звезде, што су на горњем првом платну наше заставе, могу имати некога значаја.

На послетку и штит крстови, и штит орлови, па и „пурпурни“ хермелинов (ваљда хермелински, — као курјачки не курјаков) плашт има по „краљевску круну.“

Пре свега чини ми се, да је круна на прсима орловским излишна, а исто тако и на штиту орловом (ако је има).

Но што се саме крупне тиче држим, да је облик њен (као краљевске, дакле затворене) сасвим произвољан, пак подлежи каквом и не знам чијем пропису. На против у сваког је народа другојача, и увен онаква, каква је у стариини била, ако ју је имао. То се види и на немачкој и на угарској круни.

И наша би имала да буде другојача.

Колико се из старијих пртежа може да види, или из ондашње тенденције да замисли, наша је круна била крстата, од четири нера, — не шестоперна, као што видесмо на пртежу у позоришту. Признајем, да као пртеж, дакле по молерски, може изгледати лепша таква шестоперна, али ми се чини да би од метала, дакле пестинска и лепша била крстата, (на и за пошеће лакши).

И најзад не налазим ни најмање оправданог мотива, бар за прилике обичне, па печатима, па маркама, па хартији у опште, да се орао

затвори, да се плаштом заогрење, јер — бар мени тад изгледа, као да пије пезависан, па и ако му је порфира пурпурна. Раширене крила и кавез!

Ово неколико речи у прилог члану 3 закона о грбу.

Dardanicus.

АУСТРИЈА И СРПСТВО

(уочи српског устанка против Аустрије)
(наставак)

У 1875. год. Јевропа или знатан део њен налазио се у несталијој равнотежи. Берлински уговор дао је стабилност тој равнотежи. У самој Херцеговини нема данас доволно слага за нарушење мира и Аустрија поступајући са поточним инсурекцијом уживаше потпору моралног ауторитета јевропског Ареонага, који ју је и утврдио у тим провинцијама; док Турека у 1875. није имала ни моралне ни материјалне снаге да угуши бубу која је, у осталом, и била резултат њене зуправе и неспособности. — Према овоме изгледа да 24. Јануара о. г. — а то после толикомесечног расветављања истог питача у Манчестру — „Тајмс“ није имао боље изворе обавештења о јужно-словенеским стварима, до једног мађарског министра и једног бечког Чинутија. Али одајемо правду самом Чинутију, јер, виља, његов извештај није тако гучи као коментар зондског му гласа. „Тајмс“ као да се учинило да су Далматија и Црна Гора делови Херцеговине, оно пошто је пренесао једном реч „Далматију“ он одјељује да говори само о „Херцеговини“. Кореспонденат од своје стране представља, да је угарски министар питан о Далматији и Херцеговини, и да он ту говори о „немирима у Јужној Далматији и Црној Гори“ цела ствар изгледа као да је каквом телеврафском погрешком стављена Црна Гора на место Херцеговине. Ово велим с тога што је гоља бесмислице говорити о „немирима у Црној Гори“ права има места. Он је ту још и јасно изнео — ако га је само „Тајмс“ могао разумети — да се бој бије у Далматији и Херцеговини, Али „Тајмс“ или није знао за разлику између овог двоје или је нашао за сходно да мете Далматију на страну и збори само о Херцеговини. Тек тако криши преће преко факта да је Херцеговински устанак само допуњајући разнијем дalmatinskom устанаку. А то се опет могло чинити зато, што је херцеговску ствар, као такву, лаго стравити у врећу „источног питања“, док се дalmatinski ствар неможе одредити а да се неудари на факт по коме отпор у Далматији нема никакав посла са „источним питањем“, него да је проста последица непосредног вероломства од стране апостолског Краља Далматије и господара Котора. Е наравно, да је пред оваквим случајем речи да ће Аустрија уживати ишчу „потпору моралног ауторитета“. Нисац који мисли да је београдски уговор „повратни“ икакав „стабилитет“, и који сам покazuје дубљину свој незнавања кад се уважљује у приче о јевропском Ареонагу“, такав писак може још да леко отићи. Али и он једна да ће бити страв да нам претходно изнесе праву историју Франа Јосифа са Далматинским му поданицима, па да нам после говори о његовом дјelu и уделу у „моралном ауторитету“ или икаквом другом моралу. — Није, дакле, згорећа било вратити се на овај сада ће стари чланак „Тајмсов“ као на један примерак јавног обавештења, а које је и све на што ће велики део индеске публике икада и напићи у овим стварима. Прелазећи, пак, на сам предмет имамо да појмимо, да је од највеће важности по праву схватљење целе ове ствари разни-

коговати два покрета који, ма да су текуно везана у другим погледима, јесу са-вршено независна по постанку. Народ Херцеговине, који је предат из турске руке у аустријске, устаја против Аустријаца што налази да за њега бар, они нису били од Турака. Међутим Божези, који нису викала ни били под Турцима устајали су и пре — што су имали своју сојствену муку са Аустријом и чисто од ње. Добогте оба су ова питања везана, као што су сва јужно-словенска питања везана једно за друго — везана су па пр. уколико се односе на општи положај Аустрије на истоку — или су им и стари и нови извори са свим за- себни. Побрати их као ово је. „Тајме“ само може нахудити правом разумевању целе ствари; док је зар и излишно споменути да су они „немира у Црној Гори“ — које „Тајме“ овако слепо преписа — а привидно и назива Аустрију да у по-стуцак узме — дело просте фантазије. Да би, дакле, наша прави извор сада њемају покрету у Босни Которском вала нам се вратити добу које није баш тако да-вишње, добу — које погдекоји ста-рац може још да памти — или које је свакако старије од новосковане и врло беријетно обмане („imposture“) која се зове аустријским „царством“. Хочу да кажем да су муке Божеза почеле пре него је једно „војводство“ јевропско присвојило себе титулу или фирму „бесаревине“. Први преступник на овом нашем списку био је донета номинална „војвода“ од Лорена па оцу му, а фактички „надвојвода“ Аустрије по баби; или он је био још и краљ од Немачке и римски император по избору. Франаја — последњи од ових последњих (императора) — овај није сматрио титуле онако држко парадирају на првостилу Јовијуса — наследио је био осим изборног му „царства“ и разне земље својих рођака, у времену када се на свакојаке начине откладао по парче од једног по комад од другог народа, а све да се накреће титуле и благајне једног једног човека. Ето тај последњи Август запада није се сти-дио да ступи у савез са избор републиком Француске ради поделе једне државе која је била најчеститија свога доба, а силе којој је вишне не икојој другој припадала мисија источних ћесара. Недено у Кампформију (уговор кампо-формијски) које вишне по потесења на не-дело од Камбреје* — ско с њим морамо да почнемо ову нашу историју. Сама ствар је достојно аустријска, и деловања овог Франеја својима наслутила дала овог садања. Опљачкали каквог слабог комшију без и једног ударца сматрали се онда за узор Царске, Краљевске и Апостолске политике, па се тако тами сматра и данас. Аустрија парадира пред светом као каква класична и консервативна сила. Но у самој ствари ниједна сила није подигла по-стојаним војевањем противу свакега што је од старије и од чести, нити је иједна чешће ногом газила свако историјско право и свако народно предање као та иста „Аустрија“. Последњих пет година по-следњег (18-ог) века видеше где се збрасише са карте Јевропе две силе, које беху стражарнице Хришћанства

* Уговор Камбрејски или „Женски уговор“ од 1529 закључен између Аустрије и Француске и врло штетан по Француску.

Пр.

противу највеће варварства. Ослобођење Бече мачем Польака би награђено уде-лом Аустрије у подели Польске. Кра-кова једва ако доби нова господара, а Венеција је утонула као Польска: и при-је грабљивих Хансауруга заокружиле се новом и богатом плачком. Део од овог удела оде у далматинске посебине републике (Венеције) а с њима и ова мајла земља (Бока Которска) чија вите-шка борба за слободу — сада, као и при тринаестој години — записана један тако света лист у историји патријот-ских напора противу сале и неправде да се он може упоредити са којим другим већ удостојеним вишег места и општег спомена. Али прво и прво што овде вала имати на уму то је: да су и та Херцеговина и та Црна Гора и Далмација у самој ствари једна земља, попената на троје једино политичким случајевима. Народ који у њима живе-јесте један и истоветан у најстрожијим смислу ове речи, и који је вазда осе-ћао и вазда делао као такав. На при-мер, кад год је ма који од овој троји има каквак бојак да бије, остало двојица су му вазда у помоћ притицала. Сама Црна Гора јесте просто онај део исте земље који је могао да одржи своју незави-ност кроз сва искушења. Та пре не пу-них тридесет година ова горска кнежевина била је још и неизразити од дипломације, и није имала одређене гра-дине. Црна Гора је имено онда била она грудна земља — кад већа кад мања — од које је народ њен, већи бројек се могао одбацији турску најаву. Срби при-морци, од своје стране, дођоше до уве-рса, на измаку 15-ог века да им је не- moguće одолети сили варварацкој и одржати своју независност, па избраше-ше нешто најближе самој независности, а то: зависност од какве јевропске државе.

(Наставиће се)

ИЗ СКУПШТИНСКЕ ЗГРАДЕ

Последњи дан састанка.

22. Јуна 1882.

Председник А. Ђ. Поповић отвара са-станак у 8^½ часова.

За министарским столом: Гарашанин, Чед. Мијатовић, Новаковић, Тих. Ни-колић.

Прозива нема.

После неких ситница прелази се на дневни ред: извештај одбора о преме-ду ратне касе.

Члан одбора Пава Никола Крупежевић, (известилац Мита Ракић) није хтео да напише извештај, што му као чиновнику не припада право на дијурисе. — тако бар рече Крупежевић) чита неки збракан, скривен и крајње тенденцијалан извештај о ратним рачунима, у коме се, заборављеној што је одбор није могао да сазна и пронађе неке рачуне, а од садашње владе није добио захтеваног обавештења, тете рете министри од 1875, 1876, 1877 и 1878 године и г. митрополит Михаил. Ми, по-ред најбоље воље, ни смо у стању ре-продуковати ту збруку напредњачке вис-

превости, и с тога ћемо прићекати да владини органи довесу тај тенденцијозан извештај, који је, без сумње, морати још коју редакцију прећи, да се вичијим не-ром мало боље дотера и за „варод“ уде-си. За сад се задовољавамо да конста-тујемо факт, да је министар војни и Тих. Николић који је био члан и Калевићевог и акционог министарства саслушао овај извештај мирно као да га се ништа не тиче, и да је отрео поједине грозничаве и сумануте грађе и изразе, којима су се неки корифеји напредњачки, као Љуба Молеровић, Урош Клешевић, Вељко Јаковљевић и т. д. служили.

По прочитаву овог извештаја претво-рен је седница у тајну и трајала је више од 1 часа. За тим је ујављено седни-цију поново прочитан предлог одборски да се влада постара за нужну обавеште-ња што се извештајем тражи и да их „скупштини“ поднесе. Тај предлог усво-јен је једногласно.

Прелази се на други предмет на днев-ном реду: о монополу соли.

Против тог предлога* појавила се скоро једнодушна осуда, кад је дараније из-ненадно око 9 часова у веће изнесен на претрес. Многи посланици, међу њима и Ник. Сасић, изјаснише се одсудно про-тив увођења монопола на сол. Као што је познато, решење се услед тога мора-ло одложити да данашњи последњи дан, јер се влада побојала да јој „тако ко-ристан“ предлог не пропадне.

И заиста, данас се са свим промени-ла ситуација. Они који још сивој беху претворио овом предлогу, данас га најва-треније пропрочуваху. Тако београдски посланици Ник. Сасић па и још нека браћа, која сумњамо, да у овите и зна-ју јшта је монопол, а још мање, на шта се смера с њиме.

Но лавров венац припада, без сумње, генijалном финансисту г. Чеди Мијато-вићу. Он је „искрено“ исповедио пошто-ваним посланицима у чему је ствар и зам-молио их је покорио да приме предлог његовог.

Г. Чеда је, од прилике овако убедио поштовање посланика:

Ви сте (тамо они) решили да се на-бave 10000 пушака и овластили сте владу да нађе зајам. Ја вам, рече ми-нистар, искрено кажем, да нисмо могли наћи зајма, јер нико не даје пар на пуш-ке и барут. Сад је питање: хоћете ли пушке за наоружање народа? Ако хоће-те, а о томе не сумњам, а ви витирајте монопол на сол, јер то је једино средство да до пушака дођемо. Ако не примите овог предлога, онда не можемо доћи до пушака, јер немамо ни од куд сре-стava. И онда, како је ситуација политичка замршена, може лако доћи време да ће се све па и екзистенција државна ста-вити на коцку. Сад бирајте!

Јуваче! (Каналис изгледаше и држаше се као какав Омир је ирој.) Чујте ово од песника: Свако велико чувство у чо-века тако је индивидуална песма, да се за њу не интересује ни његов најбољи пријатељ, то је благо које је само ваше, то је...

— Опростијте, што вам упадам у реч, рече Димеји, који је грозом посматраше Каналиса; јесте ли ви долазили у Хајв?

— Тамо сам провео идући у Лондон један дан и једну ноћ у пролеће 1824 године.

— Ви сте човек од части, опет ће Димеји; можете ли ви мени дати вашу реч, да не познајете госпођицу Модесту Мильонову?

— Прави пут у веку чујем то име, одговори Каналис.

— Ах! господине, викну Димеји, у какву ли сам мрачну сплетку сада за-газио... Могу ли рачунати на вас, да ми помогнете у тражењу, јер у томе не сумњам, ваше су им злоупотребљавали! Ви сте морали јуче добити једно писмо из Хајва...

— Ништа нисам ја добио! Будите у-вереви, господине, рече Каналис, да ћу се чинити, што буде од користи...

Димеји оде, у сруц са вију страха, мислећи да се онај гнусни Бича увуко-у кожу овог славног песника, да би Мо-

нистров, изјављујући да ће се не један по 100 трговаца наћи ако би тај, иначе и не замишљен, случај наступио, који ће у своме сопственом интересу узети у своје руке унос и продајава соли, а даваје је и сам слично мотивира свуј пристанак за монопол на сајамом вар-јеопштином. — Тако се то преко веће искуство!

После кратке дебате примљен је пред-лог у начелу у 11 часова 55 минута и отпочет је специјални претрес. У 12 ча-сове 50 минута изрекао је председник, да је монопол на сол примљен у целости.

За овим је примљен пројекат закона о допунама закона о исплати реквизициј-них признаница. Овим се предлогом овлашћује министар финансије да пропише правила, да се и оне реквизицијоне при-запонице исплате које нису у пуној фор-ми написане и да се неки зајам подигне за исплату реквизицијоних признаница преко реда оних лицима, који добију у-верење општинских власти погрђено ап-лијацијом.

Даље је одобрен издатак министра про-вете и црквених послова у 1.092 дина, утвршен преко буџета на дневнице чла-новима просветног савета.

После тога одговорио је министар Но-ваковић на интервјуу Марка Богдановића и Гл. Петронијевића због митрополита Михаила. Министар је казао оно исто што је познато из његовог рефера-та у званичним новинама. — Наравно да је „скупштина“ узела тај одговор на званичније.

На завршетку примљен је предлог о промени устава.

Састанак закључен у 2 часа по подне.

После подне закључује је Краљ седни-це за 1881 годину овом беседом:

Поштовани посланици,

Ступајући у средину вашу да закљу-чим сесију Народне Скупштине сазване за 1881 годину, прво Ми је на срцу, да изјавим Своје задовољство, што послове ваше видим непрестано задахнуте духом стањног напрета, љубављу постојанога реда, дахом крепке државне мисли којом

десту преварю, а међутим Бича, пун духа и фин као какав кнез који се све-ти, вештији од уходе, испитиваје та-да живот и рад Каналиса, са своје ма-лоје неприметан никојем оку, као кав-кав инсект, који буши свој пут испод коре од дрвета.

Тек што је Бретон отишао, а Лабри-јер уђе у кабинет свога пријатеља. На-равно, Каналис говораше о томе како је био код њега онај човек из Хајва...

— А! рече Ернест; Модеста Мильоно-ва — ја сам управо због тога и дошао.

— Ох! викну Каналис, да нисам ја по-бедио преко заменика...

— Па да! јево ти чвора драматскога Брате, мене љуби најдражеснија девојка у свету, лепа да биста међу најлепши-ма у Паризу, са срдем и књижевним изображењем као каква Клариса Херлови-ва; она ме је видела, она мисли да сам ја славни Каналис... или ивије то све. Модеста Мильонова од висока је рода и баш ми сад рече Монженод, да је моја отац, гроф Лабаста, има добра до шест милијона... Отац овај дошао је пре три дана и ја сам преко Монженода искака-ва за два сата после подне састанак с њи-мим, а Монженод ће му поверијиво казати, да се ту тиче среће његове кћери... По-јмићеш, да сам теби морао све казати, пре по што ћу отићи до оца.

је започета периода ове Народне Скупштине. Колико је тврдо Моје уверење, да Србију само на томе путу чека си-
тура будућност, толико Ми је милије, што и представништво Мога драгог народа неколебљиво корача стазом по отаџбину тако корисном. А у колико је на горе поменутом части пуном путу на претка, реда и државне мисли ова сејса Народне Скупштине на сметње и тегови наизазила и у колико их је савлађивати имала, у колико ће бити право њено на благодарност Моју и Мога народа.

Како је по углед и по интересе земаљске корисно неговање добрих одношаја са страним државама и правилност држава Србије у међународним питањима, пајеветљије је доказала она срдачна пре-
дуретљивост којом су решење ваше о обновљењу Краљевства у Србији све државе поздравиле. Ја сам особито сре-
бран што могу данас пред вами изјавити коликом благодарношћу испуњују Краљевшица симпатије сеју владаљаца јевропских, које су том приликом према Мени и Србији на тако свечан начин посведочене.

Особито Ми је мило, што је ова сејса Народне Скупштине одобрењем уговора о пловидби с Аустро-Угарском до-
вршила низ уговора са суседном монархијом; што је, даље, одобрila измену и допуну уговора с Великом Британијом; што је одобрila трговачке уговоре са Сједињеним Државама Северне Америке, с Краљевином Холандијом и с Краљевином Грчком. Са сваким тим уговором стечев је Србији по један нов уговор за широк међународни обрт, по једно ново сведочанство пријатељских одношаја са страним државама.

Са задовољством видим да је труд вако законодавства земаљског нај-
више служио живој потреби економног развијања земаљског. Финансиским за-
конима створили сте земљи буџет државни којим је потпuno осигурана зна-
менита тековина нашега времена, гра-
ђење железнице у Србији. Решењем о зајму за расправу аграрног штаља у новослобођеним пределима ви сте при-
бавили нашим тамошњим држављанима слакшице и користи, отаџбини сте сте-
кли још један доказ за њен добар глас, а себи право на захвалност њену. Ре-
шењем о инвалидима ви сте учинили нову племениту жртву на отаџбине, ви сте стварну важност дали за-
кону који је вотиран да помогне тима мученицима наше борбе за независност и ослобођење. Законским чланцима о штампи и о скупштинском пословнику довели сте права у потребну равнотежу са дужностима и показали сте, да у највећима отаџбини политичке и грађанске слободе треба да се одржавају у скла-

ду с редом државним, јер је само у том складу њихова плодност и њихова трајањност. Јасан доказ да постојано и с дубоком мишљу желите озбиљна жеља за развијати здравога политичког живота у нашој отаџбини даљи сте другим ре-
шењем о промени Устава, којим су за тај велики посао сви претходни кораци извршили.

Поштовани посланици,

Изричти вам Своју владаљачу bla-
годарност на труду који сте с Мојом вladom поднели око послова земаљских за време ове сесије. Ја вам желим сре-
бран пут, и овим закључујем седницу Народне Скупштине сазване за 1881. годину.

ДОПИСИ

Врања, 5 јуна

Избор посланика 15 и 31 Маја.

Борба на биралиштима народних по-
сланика 15. и 31. маја ове године пока-
зала је величину свести и карактера на-
рода ерпског. Геније ерпски појавио се у својој величини.

Ми сматрамо да је ова борба већа не-
го борбе на Шуматовцу, Нишу, Гределици.
Идеја, цел — једна; или прилике, или услови борбе различни. На Шуматовцу, Нишу и т. д. отворено се видео непријатељ и проста је ствар била јуришити пушком и сабљом; или борба на бојишту изборним 15. и 31. маја ни издаљка није изnela на видик све шта је на ко-
ци, све шта је требало бранити, све за шта треба патриота ерпски да је свој глас па да очува што му је мило и све-
то. Па није само да то није изнесено, већ је још сакривено. Па још како! У ме-
сто да се каже, какви су животни интереси у питању да се реше на скупштини, на против то је забрањивано и на против говорено је оно што није треба-
ло и што се по правилу није смело го-
ворити, — говорено је: Кад је овога овога онога... На биралишту даске по-
сланика угушавана је мисао о избору по-
сланика а истинско о чему вије оиде-
места и што се није смело истицати, ис-
такнути је прави — слабицит. И то се чинило безобзирне сим државним сред-
ствима. Доста је споменуты да су баш пред те изборе на бразу руку послани у дотична места шест нових начелника ок-
ружних и још више ерпских...

Велика и крепка свест требала је на-
да провиди кроз ту маглушићу управ-
ног борбе. Геније ерпски требао је да се појави па да у тој борби одр-
жи тако сјајну победу.

И тако је било. Народ је видео и за-
памтио како су наступиле ове садашње наше прилике. Народ је видео и запамтио је, да је пре ових садашњих при-
лика, наша „пријатељска суседка Аустро-
Угарска“, у своме исјреном и нежном пријатељству које само она уме у изобиљу да покаже изврсну похвалу да на-
шу независност и проширење државно предустроје са захтевима из сфере сво-
јих интереса, захтевима у пуноме смислу освајачима. Свакоме је било очевидно да

су ти захтеви отишли тако далеко да у-
грожавају нашу економију будућност,
наши опстанак. Ној је мало било што је нашу народну а не шовинистичку борбу силом одбил од граница наших природ-
них елемената; њој мало беше што је херметички затварала пута нашој рође-
ној браћи да нам дођу у помоћ за таку нашу борбу; — она се још крену са св-
јим захтевима, да ерпску независност, ерпском краљу извођену и Европом при-
познату, дохвати у сферу својих инте-
реса...

Није било Србина, у коме је ерпско срце куцало и који је ерпски образ по-
сио, да би могао на таке захтеве при-
стати.

У овоме духу достојно се држало и наша влада ондашња. Како је она у по-
јединостима бранила права и интересе
наše отаџбине према тим захтевима на-
ше „пријатељске суседке“ паравно ми-
вимо да у тима бити посвећени; али
смо видели горостасно дело њено, да је
она одступила а није хтела послужити
те захтеве. То је занета патриотски! То је достојанствено!

А ондашња опозиција, видеовачи, да
неби паља у засенак пред таквим патри-
отским државем владе, надметала се да
се бајати још више направи бранац ерпских интереса против истих захтева наше „пријатељске суседке“. Она је на
сва уста свога органа разглагашвала да
су исти захтеви сасвим убитични за на-
шу државу и народ; она проповедаше да
исти захтеви вису основани на каквом праву и да Европа берлинским уговором
није хтела и није могла хтети да нашој независности и нашем опстанку држав-
ном намете таке захтеве; она проповедаше на сва уста свога органа да се ми
можемо и да се морамо избавити од те
ненеће опасности.

Али шта би од те опозиције која се
том борбом размета? Кодовоје редак-
ције њенога органа, преко лествице те
перифидне борбе, једног мутног дана ис-
кренуше на владу! А на влади они исти
„формулом“ за „формулом“ дадоше тој
који је Аустро-Угарској оно исто све, што
је она и захтевала да дохвати у сферу
својих интереса!!! Као је хтела Аустро-
Угарска онако је и постигла да се ерп-
ска железница преда злогласном Бонту-
ву, који доје силом протекције аустро-
угарске а без икакве гаранције за нашу
железницу и наше стотине милиона дина-
ра, што се врло брзо онако грозно о-
сведочи. Каак је хтела Аустро-Угарска
онакав је и закључила са владом наше
државе трговачки уговор. На срамоту ерп-
ске државе и још већу срамоту ерп-
ске независности, послужено је захтеви-
ма Аустро-Угарским, да нашу независну
државу сада веће турске уговор из нека-
дашњих далеких времена кад није ни било
ерпске државе који није после вредно-
ни за вазалну Србију, кад су други муз-
жици били на ерпској влади! Каак је
хтела аустроугарска онакав је и закључи-
ла уговор о пловидби на Дунаву, у на-
чој братек нам Бугарске и Румуније.

Кивице живота и будућности ерпске за-
vezane су уговори. Сви наши највећи и најснажнији приходи држави, па и сами
државни данак, тај основни услов за оп-
стинак и углед државе — то је постало
затога аустро-угарске-бонтувске ин-
тересе. Наша рођена браћа из Аустро-У-

гарске више немогу доћи нама да буду
синови и грађани ерпске отаџбине као
да сад. Српски јунаци што се борише за
српску слободу против түђинског насиља,
сад се за то називају „злочињцима“ и ру-
кама ерпских власти предају се на ау-
стро-угарско стрељиште. Према венковној
покровитељи ерпској, вером и крвљу
срдиој наим великој и д чиој Русији из-
бегава се и прекорава се сад и сама реч,
којом би се захвально споменуло њено
велико и светло ослободилачко име. Па
ни сама светиња наше праједовске свете
вере и цркве не оста на миру, јер докле
је циркулира распис маџарског министра
Тисе, да наш митроволит руским рубљама
прави некакве агитације против ау-
стро-угарске и док ни чим није ни сенка
сумње за то доказана, похитало се да се
направи узрок да је митроволит свргнут
са управе цркве, не штедећи религији
ни осећање народно које је тим из ду-
бине најосетније потресено.

Сфера интереса аустро-угарске сва за-
планила! Сре, што се у опозицији говори-
ло на сва уста да немора, да неће, и да
ненеће бити — то све утињено је у
највећој мери. Наша дичина, крвљу изво-
ђену и Европом признату независност пошло
се да се сведе на мртво слово на хартији...

Народ ерпски заиста то није хтети и
није могао да хтети. Народ никад није
казано да ће се то учинити. Напротив,
као што напред наведосмо, проповедано
је, да то неће и неће бити, и још наро-
ду су са сами даји избора посланика де-
нешњима саопштавана некакве пријатељ-
ства, некакве олакшице да трагови и за-
звоно стоке. Тако посланик изабран
изненађен тим срвршним делом.

Благослов или клегва народна за такав
рад јединствено је на љутма, који се из
редајције видеовачког органа опенчено на
владу. Са положаја владе они окренуше
леђа борцима што остане на близзи. Са
пуним шакама новаца државних и силом
власти они стварају се беће партију, којој
по својој воли измишљају назив. Као
печурке ничу за пољ „напредњаци“ и „на-
предња странка“. Сва средства они упо-
требљавају, за њихову ништу вије скуп да у-
потребе за одржавање и умножење све своје
чудотворне близке. Оно њино „за“ награ-
ђено је са чим је ко хтет. Највише па
изађе на видик њино слично аванзовање
у државној служби, а напротив гоњење
других, где су како љини интереси захтеви-
вали. Заиста нема примера, да су аван-
зовали и то са великим скоковима сви
бивши чиновници посланици владини, сви
срданици посланици присталица владиних,
сви за које су се појављали пријатељи
власти, па извршили је сајајну одједануту скла-
зну за оружје началице, а напротив да су
извишени, премештани и истеривани
сви други, — као што је чињено за време
регрутовања „напредњака“ и гласања његовог „за“. А за то је, поврх стотине милијуна уговорених
за Бонтува, одкнуто од уста нашег си-
ротиног народа још стога педесет хиљада
дивара! Тако скупим моралним и мате-
ријалним жртвама, силом државне власти
а све о трошку народа, они створише а-
парат, који је њима једнако гласао „за“

и избегао их, на толика туга посребри-
ла је косу у Карла Минона. Лепо ње-
гово војничко лице са тако чистим цр-
тама, смагнуло је сунце Малезије, Китаја и
Маде Азије, оно је добило вели-
чанствен израз, који је у овај пар
изгледа узвишен.

— А Монженод ми вели, да не сумњам
у онога младића, који ће да ми говори
о мојој квери...

Један од служитеља, што их је Лаба-
сти узео за ове четири године и кога
је одabrao међу толиким својим потчи-
њицима, пријави сад Ернеста Лабријера.

— Ви сте, господине, дошли од стране
мојог пријатеља Монженода? рече му.

— Јест, одговори Ернест, који боја-
жљиво посматраше ово лице исто онако
суморно као Отелово. Ја се зовем Ер-
нест Делабријер, у роду сам, господине,
са породицом последњега председника
министарства, коме сам за време његово-
гог министровања био лични секретар.
Кад ће да падне, његова преузвишеност
ме намести код рачунског суда, где сам
референдар прве класе, а тамо могу по-
стати известилац за рачун...

(Наставиће се)

богато награђен за твоју оданост, јер ја
тво великодушно остављам са твојом
срћем.

Каналис да се помами од муке; али
му се није дало да иначе поступи и та-
ко он се извлачио из своје беде, праве-
ћи отуда подументу за своју величину.
У очима младога референдана показао се
сузу, он се баци на груди Каналису и загри-
га.

— Ах, Каналису, ја те писам потпуно
знао...

— Шта ћеш... Ко ће да обиђе свет,
тome се хоће времена! одговори песник
са још једном емфатичном иронијом.

— А помињаш ли ти на оној грди
имању? запита Лабријер.

— Ех, човече! а зар оно неће доћи
у добре руке?... викну Каналис пратећи
своје речи милим покретом.

— Мелкијоре, викну Лабријер, ми смо
пријатељи на живот и смрт!

Он се рукова својска са песником и
нагло оде, јер је било крајње време, да
иде до господина Минона.

У тај пар навалили су на грофа Лаб-
ријера сви болови, који су најчешћи као
на жртву. Из кверина писма дознао
је да смрт Бетиће Каролине и да сле-
пично своје жене; а Димеји му мало час
причаше страшну забуну са Модестином
љубављу.

— Ох! одговори Лабријер.

— Едаке, рече песник узеши свога
пријатеља испод руке и наслони се на
будисрећан, Ернесте! Ја по случају нећу
бити спрам тебе неблагодран: Ето си сад

— Остави ме сама, рече свом верном
пријатељу.

Кад поручник затвори врате, несрћни
отац баци се на један диван и тамо се-
стаде ухвативши се оберучке за главу,
плачући оне ретке, мршаве сузе, које
дођу међу трешавице људи од педесет
и шест година, а не одлазе оданде, које
је поквасе, бразо се осуше и овет добу-
јена од последњих роса човечије јесени.

— Имати миу децу, имати обожава-
њу жену, та то је дати више срдаца, па
их изложити ножевима! викну он, ћипи
који тигар и пође по соби. Ко је отац,
тад се предаје несрћи везан на рукама
и ногама. Ако најем тога Дестурна, ја
ћу га убити!... па сад имајте квери!...

Једна се маша за ниткова, а друга, моја
Модеста, за кога? За подлазај једнога,
који је вара под оружјем позлаћеног па-
нија једнога песника. Ајде да је Каналис!
Ни би зла толико било. Али тад заље-
бљенички варалица!... ама ћу га уда-
вити, мојим рукама... рече и нехотиће
учини покрет страшне енергије... А по-
сле... питаши се, ако ми ћи пресвисне
од туте!

Маклијашко гледаше он кроз прозоре
отела „кнежевског“ и седне на диван,
где остаде непомичан. Напори од шест
путова у Инђију, брига при спекулаци-
ји, оне многе опасности у којима је био

и који су апарат они сами назвали „на преда странка!“

Народ је видео и проникнут уверењем да тај пут ненада благостаљу наше државе, ненада ослобођењу и уједињењу народа српског, ненада славни ослободилачке династије славних Обреновића, за чим тежи и треба да теки сви народ српски. С тога је народ на изборима 15 и 31 маја послао своје осведочене родобљубе борце, да шкаптирају са српском Пијемонта којекакве леоподловце.

Живела свест српска!

ВЕСТИ ИЗ НАРОДА

Из среза Моравског у округу пожаревачком јављају нам, како је и тамо у цркви четвершкој аспено прослављен велики народни празник 20 Јуна. Много се народа слегло из целог среза у цркву да се помоли, Богу и заблагодари што је помогао српском народу да извођује своју политику независност и проширење својих граница са знатним делом Старе Србије.

После службе божије говорио је у цркви лепу патриотску беседу поп Павле Радivojević. Како је поп Павле у целом срезу омиљена и поштovана личност а да је тако сведочи, што му је народ тога среза толико пута поклањао своје поверије избравши га за свога посланика поред свију полицијских притисака. Беседа је кроз проникнута патриотским осећајима и она је пала на срце слушалаца као блага росица на бујни цвет. Говорена је разумљиво за свакога и сви присутни слушаоци осетели су њен утицај. Поп Павле као валиан слуга божијег олтара и истинити патриот своје отаџбине вешто је умео у својој беседи да споји хришћански моменат са патротским појетком и осећањем, тако да је беседа постигла своју цел. Ми се раздјејмо кад видимо да наше свештенство појмаје свој узвишен положај, те живом речи учи народ како хришћанским тако и народним врлинама.

Из Секурича у округу Јагодинском пишу нам, како су тамо усеви у опшите добри. Кипе је било довољно. Шљиве је слана утаманила још у цвету. Грожђе је врло добро понело, тако да ако се сачува биће вина у изобиљу. Болести заразних нема ни на људима ни на сточија. Но догодио се један чудан случај, који ће занимати свакога.

19 маја ов. г. неки Алекса Ђурђевић који живи у задрузи од 25 чланова и врло је доброг стања, наједанпут падне са свима својима кућанима као мртвав. Целог дана лежали су тако сви у том самртном заносу, док им нису сељани притецли у помоћ те позову лекара из Јагодине, који констатује да су од леба отровали се. Двоје њих из задруге, момак и девојка, остали су

мртви јер им се није могло помоћи. Сем ове породице и четири радника су тако исто попадали. Ислеђење и извиђај лекарски је учинен, и дознalo се да је лекар нашао отровних честица у хлебу, које је одмах амо у Београд послао да се додеље испитује.

Ако није другим начином метнут отров у хлеб, то је онда сигурно дошао од тајкованог „лудог жита“ које је при млету помешано било, те се тако брашно отровало, па и хлеб од њега умешен постао је отрован. Надлежни тајкодра да уче народ да позна овакове опасне ствари, те да се уме чувати. И овај случај јасно доказује да треба дечу слати у школу, да уче и познају све.

Из среза Деспотовачког у округу Ђупријском јављају нам, како се тамошњи народ задивио прогласу „Деспотовац“ за варошице. У целом том срезу нема места које би се звало „Деспотовац“. Среска је кућа у Вожнику, а и то се место састоји само из једне мешавине, три дућана и среске куће. Чудна је ствар да надлежни не познају ни своју земљу.

ДОМАЋЕ ВЕСТИ

19. ов. мес. решило се у скupштинској згради да се измене § 362 те да се не казне они који не светкују недељу и празнике.

Дакле од сада ће бити слободно да сваки ради шта хоће и у недељи и на све празнике без разлике. Ми нећemo овде да говоримо о овој ствари са гледишта хришћанско-редигионог и моралног, премда би се и са те стране могло строго осудити ово решење, али ћemo коју да проговоримо са стране друштвене и економске.

Сваки ће видети да се оваквим решењем равна пут Јеврејима и страницима у опшите, да могу нас што боље експлоатисати, и нашој домаћој трговини па и индустрији ваносити штете. Од сада ће моји свуда Јевреји и страници на све наше празнике држати своје радње отворене, док наши трговци поштују своје верозаконске обичаје неће у те дане отварати своје радње. Па како има празника који трају по више дана, то ће се Јеврејима и страницима давати прилике да отворе наше трговце, тако да они неће моји накнадити оно читавим месецима, у чему из Јевреји и страници опште у те дане.

И у Београду па и у унутрашњости у свима варошима и варошицама радиће Јевреји и страници највише на наше празнике, јер тада је сељачки свет највише докон, те ће долазити у вароши и куповати све код Јевреја и страница, пошто Срби неће на празнике држати своје дунаве отворене.

Јевреји ће осетивши ову одакницу за себе појурити из свега света у Србију и поплавити наше пијаце. А какове су то опасне стенице, о томе је свако образован свет европски уверен. Сви Јевреји које правично истерују из Русије постепено ће скакавци у Србију, а влада ће им на сваки начин бити на руци да се могу настанити код нас.

Народ се наш терети сваким даном новим давањима. Он сам давања има и других грађанских дужности, па поред свега тога чине му се неприлике баш са оне стране са које би требало да је заклоњен у сваком погледу а особито у материјалним интересима. Покварени Јевреји поплавиће за кратко време нашу земљу, па неимају никаков терет да сносе они ће својим лукавством и каишарском на све стране сатирати наше трговине и индустријалце, а народ ће сисати продавајући му робу истину јевтиње но наши трговци, али та ће робити рђава, тако да се онај који је укупује неће моći ни у полак љоме користити, као кад би је узео од солидног српског трговца. Сви тајковани „боља“ све рите и крпе, све трулеж и квадеж, што нико неће тамо где се прави, донеће Јевреји у нашу земљу и са њиме вратити наш народ.

Јеврејски централни одбор у Паризу донео је био пре закључак да се Румунија освоји за Јевреје и да постане „нова Палестина“, и Јевреји су ово дејствију и нешто више година као мрави помилили у Румунију. Али румунски патриотизам дигао се против тих опасних гостију који лукавством и преваром хоће да освајају, и ократио им је рукаве. Сада се за њих отвара леп изглед и у Србији, те ће да накнаде оно што су у Румунији изгубили. Њих сада има доста, јер је сем Русије и сав образован свет гони. И оно што се свуда презира и гони, у Србији му се равна пут и дају могућности да може своје гадне цељи постићи.

— **Један овдашњи лист** доноси под „вештима из народа“ из Рамаће ср. гружанског, окр. кругујев. како је оданде премештен државни шумар Банковић, а на његово место постављен је Ђурђе Ивановић земљорадник из Рамаће, „човек који је сваким неспособан за дужност, коју му се даје и т. д.“ па се додаје како је исти Ђурђе већ једном био државни шумар, а ову је службу добио улицивањем код Ристића и Радивоја па је из исте као неспособан истеран. Тај лист износи неистину, јер Ђурђе Ивановић није никад под Ристићем и Радивојем добијао државну службу, но је њега постављен за државног шумара Калевић, па ако је био добар нека се Калевићу припише у заслугу, а ако је рђав, као што тај лист вели да је, онда и то спада у кривицу онога, који га је поставио. Нетреба подметати туђа дела другима.

— **Испити** у овдашњим основним школама по готово су свршени. Међу учитељима овдашњим показали су најбољи успех Милан Стојковић и Димитрије Миловановић. Прије је добио оцену одличан а други врло добар, но и овај је други заедничко одличну оцену, и сваки без пристрастан оцењивао морао би му је по савести и дати. Али шта ће се кад има и онде пристрасности где јој је најмање места.

Ова двојица спадају међу најбоље учитеље наше, и мора се сваки зарадовати кад види да у српској престолници има такових учитеља, који су потпуно дорасли за свој свети позив. Да ли ће надлежни угушити у оваквим случајевима све тешногруде обире и достојно њихов труд и рад оценити идемо да видимо?

Но у колико се радујемо овако добрим учитељима у толико нас мора ожалостити кад још видимо у Београду учитеље као што су Мих. Новаковић, Димитрије Тешњар, Стојан Ђурђевић и њима равни, који нису никако у стању да одговоре своме позиву. Крајње је време да се овакви учитељи „шкаптирају“ из престолнице српске, а на њихова места да се доведу учитељи који ће моћи одговорити својој дужности и позиву.

— Данас у 10 часова пре подне државни уредничари „Београдске задруге за жељособно помажање и штедњу“ у сали општинске дворане главни скуп за избор управног одбора. Као што дознајемо, уписано је досад преко 120 уредничара.

— Вечерас ће бити велики концерт у башти Николе Пранорса у Коларчевој кући. На концерт су доделована све београдске певачке дружине. Улазак од особе 1½ динара; од фамилије сваки тог 1 динара. Приход је намењен пострадалим вршачким породицама.

— Српске Новине“ доносе закон о такси на радије од 22 Јуна о. г.

Поправке.

У последњем уводном чланку. Бр. 95, молимо да се поправе ове погрешке:

У 2. ступцу, 34 врсти озда, у место кredit Србије ланац ира вала читати кredit Србије ланац мора. У истом ступцу, 19 врсти озда, у место веће користи или те врло треба или те врло веће користи. У 17 врсти озда у место: сајми треба тајник.

ПОРУКЕ И ОТПОРУКЕ

Мачевић. — г. Тео. Мачевићу. Поступили smo по вашој поруци од 10. — о. м.; но чудо нам је да за толико време иште наш лист добијали, кад јмо јако чудно слали све бројеве. Изводите се извештати да не буде до поште Београдске уреднице.

Балејев. — г. Рад. Јасићу. Ваша порука у свему је извршена.

Шабац. — г. К. Д. Настаниките мозимо вас, да се прехисти рапорт о предизвикати испрвјено до 28. ов. м.

Пожаревац. — г. И. Б. Шта је са предизвикатом?

Изводите нам бар јавити имена неурядних издавача, те да их од 1. Јула обуставимо шиљање листа.

администрација

„Српске Независности“

Огласи

Под покровитељством његовог цар. величанства господина Архиђаке Карла Лудвига.

Изложба Аустро-Угарске индустрије и пољопривреде

Највећа аустро-угарска изложба, после 1873. године, у морској области и дивном заливу Муђија. Изврстан ред, честите гостине, разни светковине на води и сузу. Позоришта и концерти. Морска купатила. Аквилеју, Венецију, Ријеку и Полу.

Отвараја I Августа. Спуштene путне цене. Свршетак 15 Новембра.

Изложбена лутрија има 1.000 добитака у целокупној вредности од 213.550 форинти. Главни згодити форинти 50.000, 20.000, 10.000. и т. д. Лозови по 50 краја, могу се добити у свима лутријским колектурима, дувацијима и т. д.

Беч!

Беч!

ЧУЈ, ВИДИ И ДИВИ СЕ!

Степенитна маса фалиране велике енглеске фабрике сребра^а, разградије све еспане, јевтиње много што је процене. Ко пошиље готови 17½ динара, па и на повлаку (нахнаме), добиће зато дубок сервис за ручавање, од најфинијег енглеског сребра, (који је преће коштао 70 динара) и сваки поручитељ добија писмену гарантiju, да ће тај бештек 10 година остати бео.

6 ножева за астале са изврстним челичним сечивом,

6 виљушака из правог енглеског сребра,

6 јаки кашика из правог енглеског сребра,

6 фини кашичица за кафу,

1 тешка кашика за супу из прав. енгл. сребра,

1 масивна кашика за млеко из правог енгл. сребра, (расле)

6 постављача за бештеке из прав. енгл. сребра, (расле)

6 енглеске тацнице за дезерте,

1 диван солцир за бибер или шећер,

6 фини управни послуžовници,

6 лени масивне шоле за јаја,

6 фини мали кашичица за јаја,

4 врло лепе тацне за шећер,

1 решетка за ћећење теја,

2 укусна асталска чирарака,

Свега 64 комада.

За доказ, да овај мој оглас, непостоји на каквој обмани, (швиљду).

С овим се јављоје обвезујем, да ако се еспан не допадне, да ћу исти без изговараја примити.

Ко дакле ће добар и солидан еспан а не лагарију да за своје паре добије тај нека се обрати с пуно вере на

J. H. Rabinowics Wien.

General-Depot der Anglo-Brit. Silber

5—10 fabrik II. Schiffamtsgasse 20-a

ПРИЈАТНА ЕКЗИСТЕНЦИЈА

и независан рад који се исплаћује,

пружа се образованим људима. Близ

жа извешћа даје експедиција листа.

бр. 109 14—36

За оне који пате од зубовога

Вештачки зуби и чељусти начињени по сасвим новој

Американској методи

намештају се без да се жиле уклањају и без бола.

Тако се исто и пломбирају зуби са свима металима.

Станује овде у Гранд Хотелу № 18.

В. ДИК

зубни лекар

Бавиће се само до конца об. мес. 6—6